

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI

MUSTAFA V. KOÇ'UN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

21 Eylül 2007

Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli üyeler, saygıdeğer konuklar, basınımızın değerli temsilcileri,

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bundan önceki İstişare toplantımızı seçimlere yaklaşık 45 gün kala yapmıştık.

O gün yaptığımız değerlendirmede, “Türkiye’de iktidarda kim olursa olsun, ülkenin yüzünün batıya dönük olmasını temin etmek, AB ile tam üyelik sürecinin gereklerini yerine getirmek, piyasa ekonomisinin tüm kurum ve kurallarıyla egemen olduğu, laik-demokratik, dışa açık bir Türkiye için çalışmak zorundadır,” demiştik.

Bu değerlendirme, bir anlamda, partilerden ve siyasal görüşlerden bağımsız olarak gördüğümüz, Türkiye’nin “ulusal ideallerinin” tarifi olarak da kabul edilebilir.

Bugün de, gerek yeni bir anayasa yazılması düşüncesinin etrafında dönen tartışmalara, gerek hükümet programı ve icraatı ile ilgili değerlendirmelere, gerekse de uluslararası ilişkilerimize aynı bakış açısıyla yaklaşmak gerektiği düşüncesini taşıyoruz.

Yeni bir Anayasa’nın hazırlıkları sürerken, taslakların ve tartışmaların bizi, Cumhuriyet ilkelerini koruyan, batı normlarında bir özgürlük anlayışını benimseyen laik-demokratik bir siyasal yapıya götürmesi gerektiğine inanıyoruz.

Diğer bir deyişle Türkiye’yi çağdaşlaşma yolunda daha da ileri taşıyan bir Anayasa arzu ediyoruz.

Anayasa, toplumsal kesimleri birleştiren, uzlaştıran, toplumu birarada tutan bir harçtır.

Yeni bir anayasa çalışmasının ayrışma ve kutuplaşmayı artırması düşünülemez.

Yeni anayasa etrafında bir kutuplaşma içine girmemiz, içerde bizi bekleyen ekonomik ve sosyal sorunların çözülmesini güçleştirmenin yanı sıra, dış itibarımızı ciddi biçimde zedeleyecek ve ülke olarak bizi zayıf düşürecektir.

Bu nedenlerle, yeni Anayasa’nın, yalnızca iktidar partisinin elinden çıkmamasını, geniş bir tartışma ve uzlaşmanın ürünü olmasını önemsiyoruz.

Uzlaşma, “olağan dönemlerde” yapılan anayasa değişikliklerinin ılımlı olması gereğini de karşılayacaktır.

Bu çerçevede yeni laiklik tanımları peşinde koşmak yerine, Türkiye’nin batı normlarında ifade özgürlüğünün önünü açan bir siyasal rejime, gelişmiş demokratik bir işleyişe kavuşmasına odaklanmak daha doğru olacaktır.

Değerli üyeler,

Gerek yapısal müdahaleleri gerektiren ekonomik ve sosyal sorunlarımız, gerekse dış dünyada meydana gelen değişimler, hükümetin bir an önce icraat gündemini oluşturmasını ve takvimini yapmasını zorunlu kılıyor.

Nasıl bir ortamda olduğumuzu daha iyi kavrayabilmek için öncelikle dış politik gelişmelere göz atmamızda yarar var.

Çünkü yalnızca yakın çevremizi değil, tüm dünyayı dikkatle izlememiz ve yeni gerçeklere uygun stratejiler üretmemiz gereken bir döneme giriyoruz.

Bu dönem, hem Amerika, hem de Avrupa ekseninde önemli gelişmelere sahne olacak gibi gözüküyor.

Amerika’da Irak savaşı üzerine çıkan tartışmalar tüm dünya kamuoyu önünde cereyan ediyor.

“Başarısızlık” sözcüğü artık çok daha sık telaffuz ediliyor.

Beklentiler 2008’den itibaren ABD’nin Irak’tan asker çekmeye başlaması doğrultusunda.

Bugün fiilen üçe bölünmüş gibi gözükken Irak’ın birliğini yeniden sağlamanın güçlüğü de tartışılan konular arasında.

Türkiye Irak’ın parçalanmasının yaratacağı felakete en baştan dikkati çeken ülke konumundadır.

Gerçekten de Irak’ın parçalanması bölge açısından tarifsiz sorunlar yaratacak, dünyayı ciddi krizlere sürükleyebilecek bir gelişmedir.

Ancak bu gerçek, bizi, parçalanmayı dışlayan tavrımızı sürdürürken, eski Irak’tan çok farklı yeni durumlar karşısında yeni stratejiler geliştirmekten alıkoymamalıdır.

Bu bağlamda ne yazık ki müttefikimiz Amerika, Kuzey Irak’ın Türkiye açısından bir terör odağı olmasına son vermek için bir türlü somut bir adım atmamaktadır.

Bugün Türkiye ve Amerika, Irak nedeniyle hayli çalkantılı bir dönemden geçen ilişkilerini tekrar rayına oturtma niyetlerini ortaya koymuştur.

Amerika, Dışişleri Bakanlığı’nın üçüncü adamı Nicholas Burns’ün ağzından, Türkiye’yi kendi stratejik bakış açısından nasıl konumlandığını, Türkiye ile hangi konularda ortak çıkarları olduğuna inandığını ve özellikle İran ile ilişkilerde beklentisinin ne olduğunu açıklıkla dile getirmiştir.

Ama bunun yanısıra Türkiye’ye somut olarak sunduğu bir şey yoktur.

Bu arada Amerika ve dünyanın geri kalanı Bush sonrası döneme hazırlanıyor.

Ortadoğu daha uzun süre dünyanın en zorlu ve sorunlu bölgesi olmaya devam edecek.

Bunlara göre, Türkiye’nin de kendi stratejik perspektifini açıkça ortaya koyması gerekir.

Kendi çıkarları açısından ABD ile hangi noktaları ortak, hangilerini farklı açılardan gördüğünü açıkça söylemeli, taleplerinin ne olduğunu da formüle etmelidir.

Amerika’nın da, Türkiye’nin özellikle sınırlarından sızan terörün önlenmesi konusundaki taleplerinin ciddiyetini daha iyi anlayarak buna uygun şekilde siyaset oluşturması gerekmektedir.

Aynı şekilde Kongre’deki Ermeni soykırımını tasarısı da, ilişkilerin normalleşmesini zorlaştıran bir unsurdur ve gündemi işgal etmesine artık son verilmelidir.

Avrupa cephesine gelince...

Avrupa yeni bir değişime hazırlanıyor, geçmiş dönemde rafa kalkan Avrupa Anayasası farklı bir formül çerçevesinde yeniden tartışmaya açıldı.

Yeni sistem birlik üyesi ülkelerin oy haklarını yeniden düzenliyor. Birliğe aday olmak isteyen Türkiye'nin üyelik müzakerelerinin yanı sıra bu gelişmeleri de yakından izlemesi gerekiyor.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nin uyum sürecini canlandırmak için yeni bir çalışmaya başlanmasını son derece olumlu karşılıyoruz. 2008 sonuna kadar yapılacak 3 aylık programlarla AB uyum sürecinin canlandırılması çok büyük bir önem taşıyor.

Türkiye'nin AB yolunda elle tutulur ve takvime bağlı somut bir program oluşturması ve izlemesi AB sürecinde başarının anahtarı olacaktır.

Bu süreçte elimize geçen fırsatları da değerlendirmemiz gerekiyor.

Türkiye'nin eline yeni ve çok önemli bir koz, Fransa'nın NATO'nun askeri kanadına dönme arzusuyla geçmiş bulunuyor.

Burada Türkiye "veto" anahtarını, dolayısıyla da pazarlık gücünü elinde tutuyor.

Öte yandan, AB içinde Türkiye'nin üyeliğinden yana açık biçimde tavır koyan ülkeler var ve bunlar da aktif biçimde çalışıyor.

Türkiye birkaç noktada hareket gösterse, "işler iyiye gidiyor" algılaması hemen yaygınlaşmaya başlayacak.

TCK 301. maddenin değiştirilmesi bu konudaki ilk büyük adım olabilir.

Bu noktada bir kez daha vurgulamakta büyük yarar görüyorum: Geçen YİK konuşmamda da belirttiğim gibi, Balkanlar, Karadeniz, Orta Asya, Akdeniz ve Orta Doğu'da siyasal ve ekonomik ilişkiler bakımından güçlü bir Türkiye Amerika-AB ekseninde çok daha rahat siyaset yapabilecektir.

Bu coğrafyaya Hindistan ve Çin'i de katmak elzem hale gelmiştir.

Ekonomik bakımdan güçlü bir Türkiye'nin manevra alanının her bakımdan çok daha genişleyeceği aşikârdır.

Kuşkusuz bu gücün önde gelen göstergeleri, dışarıda küresel ekonomik çalkantılar karşısında göstereceğimiz direnç ile içerde büyüme hızımızı korumada, yatırım ve istihdamı arttırmada göstereceğimiz başarıdır.

Temmuz sonunda kendini gösteren ve küresel likiditenin daralması olarak niteleyebileceğimiz küresel çalkantının, inişli çıkışlı olmakla birlikte seyrini devam ettirdiğini görüyoruz.

Krizin yayılma ve derinleşme riski ile birlikte, bizim de bu krizden daha fazla olumsuz etkilenme riskimiz halen mevcut.

Bu etkilenme bizim açımızdan, büyümede ciddi biçimde geriye düşme anlamına gelebilecek.

Mevcut büyüme, istihdam ve refah artışı beklentileri hesaba katıldığında büyüme hızının düşmesi, Türkiye için ciddi ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar yaratma potansiyeli taşıyan bir olgu.

Bu gerçekler ortadayken temmuz sonundan bu yana hükümetimizin, küresel ekonomik gelişmeler hakkında ne düşündüklerini, hangi tedbirleri öngördüklerini ortaya koyduklarına henüz şahit olamadık.

Değerli üyeler,

Son büyüme rakamları açıklandığında, haberlerin birçoğunda şu ifadeye rastlamak mümkündür: “Türkiye 22 çeyrekte büyüyor.”

Son rakamlara baktığımızda, Türkiye'nin ikinci çeyrekte % 3.9 büyüdüğünü görüyoruz.

Ulaşılan bu rakamla bu yıl sonunda büyümenin iyimser tahminle %5 'ler civarında olacağını gösteriyor.

Şunu hepimizin çok iyi anlaması lazım: mevcut nüfus ve istihdam ihtiyacı dikkate alındığında Türkiye'nin yıllık ortalama büyüme hızının minimum yüzde 7.5 olarak gerçekleşmesi gerekiyor.

Son yıllarda Türk özel sektörünün artan küresel ekonomik başarılarını da, iktidar partisinin seçim başarılarını da yaratan temel faktör 2002-2006 döneminde Türkiye ekonomisinin ortalama yaklaşık yılda yüzde 7.5 büyümüş olmasıdır.

Bu büyüme hedefinin korunması ülkemiz için hayatidir.

Ancak bunu ekonomide aşırı bir ısınma yaratmadan sürdürebilmek için, yapısal dönüşüm sürecinin tamamlanması şarttır.

Diğer bir deyişle, yatırımların ve buna bağlı olarak istihdamın artırılması, sanayinin katma değer yaratmasının ve rekabet gücünü artırmasının önünün açılması gerekmektedir.

Ayrıca, sıfırdan yatırım yapacak yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekme konusunda, özellikle Doğu Avrupa ile rekabette Türkiye'nin geride kalmaması için hızlı, etkili ve rekabetçi düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Dış kaynaklı portföy yatırımlarının eski akışkanlığını korumayabileceği yönündeki mevcut küresel uyarılar dikkate alındığında, doğrudan yabancı sermayenin Türkiye'ye çekilmesi konusu daha büyük önem taşır hale gelmiştir.

Bunun gibi, son tahlilde yatırım ve istihdam olarak geri dönecek olan vergi, kayıt dışı ekonomi, mali piyasaların derinleştirilmesi ve sosyal güvenlik ile ilgili reformların da zaman geçirmeden tamamlanması gerekmektedir.

Bütün bunların gerçekleştirilmesinde hükümetin ilk yüz günlük performansı büyük önem taşıyor.

Çünkü içinde yaşadığımız konjonktür, bu konularda etkinlik kadar hızın da önemli olduğunu gösteriyor.

6 aylık bir reform takvimi ile işe başlanır ve bu takvimin ağırlığı ilk 100 günde toplanırsa, gereken hızı yakalamak mümkün olacaktır.

Değerli üyeler,

Çağdaş demokratik toplumlarda, hükümetleri izlemek, icraatlarını değerlendirmek, eleştiri ve uyarılarda bulunmak sivil toplumun temel işlevlerinden biridir.

Buna tahammül edemeyen siyasetçiler çağdaş demokrasinin gereklerini benimsemediklerini ortaya koymuş olurlar.

Burada bir kez daha altını çizmekte yarar görüyorum: TÜSİAD olarak anayasa sürecini de, hükümetin icraatını da yakından izleyeceğiz.

Mevcut hükümet programının, seçim öncesinde açıklanan parti programının gerisinde olması bu izleme faaliyetinin önemini daha da artırıyor.

Her zaman olduğu gibi değerlendirme kriterimiz, ülkemizin “ulusal ideallerine” ne ölçüde yaklaştırıldığı olacaktır.

Türk özel sektörü, kendi gelişimini daima içinde bulunduğu toplumun gelişimine bağlı görmüş ve faaliyetlerini geniş bir toplumsal sorumluluk bilinci içinde sürdürmüştür.

Bundan sonra da bu bilinçle hareket edecektir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.